

Nätverket Att kombinera förvärvsarbete med anhörigomsorg

Sammanfattning från första mötet i de lokala lärande nätverken Tema A.

Vilket stöd från arbetsgivaren skulle hjälpa mest för att kunna ge förutsättningar att kombinera förvärvsarbete och anhörigomsorg

Det är stor risk att som ”dubbelarbetande” anhörigvårdare ådra sig stressrelaterade sjukdomar.

En förutsättning för att klara av arbetslivet är möjligheten till ett flexibelt arbete samt att kunna påverka sin arbetstid. Ibland kan omsorgsansvaret betyda att anhörigvårdaren måste byta arbete, gå ner i tid, avstå från karriär etc. Det kan i sin tur leda till minskade inkomster och på längre sikt en försämrad pension.

Det kan också hända att man slutar arbeta. Exempel finns om egen företagare som tvingades lägga ner sitt företag pga. vården. Det innebär naturligtvis också minskade inkomster.

Det är av flera skäl viktigt att kunna ha kvar sitt arbete; både ur ekonomisk synvinkel men också utifrån ett psykosocialt perspektiv. Arbetet kan ge ett andrum från rollen som anhörigvårdare och ge möjlighet till socialt umgänge.

Som anställd borde det finnas möjligheter att få andra arbetsuppgifter på arbetsplatsen eller att få gå på viss ”sparlåga” för att minska pressen. En individuell plan kan eventuellt upprättas tillsammans med arbetsgivaren där det kan framgå vilka behov den anhörige har för att kunna kombinera förvärvsarbete med anhörigomsorg och hur detta kan lösas.

Då alltför många anhörigvårdare måste ta ut semester, kompledighet eller tjänstledighet utan lön för att exempelvis följa den de vårdar på läkarbesök etc. efterfrågas ett ekonomiskt stöd från Försäkringskassan. Det finns även önskemål om anhörigpeng när man tvingas att gå ned i arbetstid.

Det är viktigt att känna förståelse och få stöd på arbetet. Arbetsklimatet och attityden på arbetsplatsen påverkar mycket. Det är viktigt att arbetsgivaren har förståelse för den situation man befinner sig i som anhörigvårdare. Vissa arbetsgivare har denna förståelse andra inte. Arbetsklimatet ger inte alltid förutsättningar att tala om sin situation och detta kan gälla både till arbetsgivare och till arbetskamrater.

Finns det behov av en samtalskontakt bör arbetsgivaren erbjuda stöd från företagshälsovården då köerna till exempelvis kuratorskontakt på primärvården är alldeles för långa

Vid arbetslöshet har det framkommit att Arbetsförmedlingen oftast inte har förståelse för att anhörigvårdaren har en närstående att ta hand om. Dagens arbetsmarknadspolitik kräver flexibilitet vid arbetslöshet vilket då kan innebära att man måste flytta.

Det borde finnas någon form av skydd från samhället så att man inte riskerar att bli avskedad eller nekad arbetet på grund av sin anhörigomsorg.

Det är viktigt att den sjuke har det bra när den anhörige arbetar, att det finns trygghet och god kvalitet i insatserna från socialtjänsten; hemtjänst, avlösning, växelvård etc. Om detta fungerar bra mår anhörigvårdaren också bättre. Yngre sjuka bör inte blandas med äldre (dagvård, avlösningboende etc.) då behoven är olika.

Övrigt som framkom i dialogen med deltagarna i de lokala nätverken:

- Det finns förväntningar på att man som anhörig skall ställa upp. Ibland tvingas anhöriga utnyttja barn/tonåringar om man exempelvis arbetar natt. Detta trots att man inte kan lägga ansvar på dem.
- Mer uppmärksamhet efterfrågas för barn/tonåringar till en demenssjuk förälder.
- Det är ett heltidsarbete att sköta allt kring den sjuke med t ex telefonsamtal till olika instanser.
- Det är positivt att vara i en anhöriggrupp där man kan samtala om frågor som det kan vara svårt att samtal om med den som man vårdar.

